19e Jaar. No. 89. — 'S HERTOGENBOSCH. — Zaturdag 31 Julij 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS: 's Bosch f 12. Franco per post f 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIËN: 1 à 5 regels f [illegible] behalve 35 cents zegel.

AAN

DE NAGEDACHTENIS

van

den Edelen en Onvergetelijken

J. G. LE SAGE TEN BROEK,

Ridder der H. Sylvester Orde, enz.

U, Vader! zal mijn treurtoon vloeijen
De omfloersde harp haar zuchten biên; —
Uw zerk zal ik met tranen sproeijen,
Schoon 'k nooit U zag; hier nooit zal zien. —

Toch was mijn hart U [illegible] dierbare Grijsaard!
U, groote Blinde! staag gewijd!
Toch volgde ik in den geest uw' lijkvaart,
En snikte ik: Neêrland, aarde, schreit!

Rouwt, Katholijken! rouwt [illegible]
Van Hem, die tot zijn' [illegible] stond,
Voor Kerk en vrijheid [illegible] bleef strijden
Schoon Hij U [illegible] bond.

De Heere woog, de Heere wenkte
Uw O'Connell naar hooger sfeer:
Hij, wien uw slaap met [illegible],
Hij, de edle [illegible], ach! — is niet meer!

De hand, die 's vijands hoofd [illegible] kloven
Bij 't pennend kampen voor de leer
Op welke de eeuwen 't Godsmerk loven, —
Die hand ligt roerloos, bleek hier neer!

Het hoofd, waarnaar de lauwren blikten,
Wekt, broedren! onze vreugd niet meer,
Wen geen zich om zijn slapen schikten: —
Onzwachteld ligt dat hoofd hier neer!

De Held, die bij het [illegible]
Van 's vijands staal, het [illegible]
Zal in diens hand geen pijl meer [illegible] —
Hier ligt [illegible] de ontspannen boog!

Wat [illegible] treurend zingen
Wie hoort op eens [illegible]
Wie rigt geleund op hemelingen
Ginds 't schitterend oog naar Nederland?

Hij is 't, de Strijder, [illegible]
De hand, die gouden loovers [illegible],
Is wel de hand van Grave's Blinde,
Wien bleek ik weenend heb [illegible].

De schedel rijk met steen omgeven,
Door zilvren lokken breed omstuwd,
Is wel het hoofd, dat zat van leven,
Hier 't [illegible] aan dikker duister huwt.

De zaalge op Englenhand gedragen,
Is Hij, wiens overschot hier rust:
Geen traan, [illegible] meer, blijde slagen!
Hij leeft, wij [illegible] werd [illegible]

Rust, [illegible] Sage! O vrome Strijder
Drukte eens mijn voet 't gebaande spoor!
Dan prijs ook ik met U, Belijder!
Hem, d'Alvergoeder, eeuwen door.

Veghel, feestdag der H. Anna, 1847.

[illegible]

Welke zullen de gevolgen zijn van het onlangs in onze Tweede Kamer voorgevallene? Dit vraagt zich menigeen met angst af en niet zonder reden. De regering heeft nu wel de beraadslagingen over het wetboek van strafregt geschorscht en wie weet wanneer dezelve hervat zullen worden; maar zal de meerderheid der Kamer daar op den duur genoegen mede nemen? Zal van de eene zijde, het protestantsch fanatismus, hetwelk met kracht en geweld het vermeende regt van *placet* door penale maatregelen gestaafd wil zien, zich het middel uit de hand laten nemen, om die strafwettelijke bepalingen in ons land van *vrijheid* (?) ingevoerd te zien? Zullen van de andere zijde de vele vertegenwoordigers, die zoo lang en zoo dikwijls op de invoering van een Nederlandsch strafwetboek aangedrongen hebben, zich met de intrekking der wet (want de door den minister van justitie voorgestelde handelwijze staat met eene intrekking gelijk), zoo maar te vreden houden, te meer daar bij verreweg de meesten hunner het protestantsche fanatismus zich voegt bij de overtuiging der behoefte aan dusdanig wetboek? Moeijelijk is het die vragen bevestigend te beantwoorden, te meer wanneer men bedenkt dat de Kamer de middelen in de hand heeft, om de regering te dwingen, naar haren wil en hare luimen te handelen. De beraadslagingen over de begrooting zijn op handen en wij vreezen dat de 41, die de regering gedwongen hebben het strafwetboek, als het ware in te trekken, haar dan zullen weten te dwingen, hetzelve weder aan te bieden, met de strafbepalingen betrekkelijk het *placet* VERSTERKT en VERMEERDERD. Het *point d'urgent, point de Suisses* zal hier toegepast worden met de spreuk: *point de placet point d'argent.*

Want, helaas! ten gevolge van een radikaal gebrek in onze staatsinstellingen is de Kamer *omnipotent*; zij kan, wanneer slechts bij hare meerderheid een vaste en onwrikbare wil heerscht, de regering tot alles dwingen en waarom? omdat wij in onze grondwet het in alle constitutionnele staten noodzakelijk beginsel missen: *de ontbindbaarheid der Kamer door het Hoofd van den Staat.* En voor een ieder die het menschelijk hart kent, is het dan geen twijfel onderhevig, dat het fanatismus in staat is, dien vasten, onwrikbaren wil te geven, zelfs aan diegenen, die overigens in hunne burgerlijke en staatkundige loopbaan niets dan wankelbaarheid en besluiteloosheid aan den dag leggen. De gedweeste volgelingen van het ministerie, de zwaksten tegen de verleiding van belooningen, eerepasten en kruisen worden onverzoenbare vijanden, leeuwen van standvastigheid, zoodra het fanatismus zich degelijk van hun hart heeft meester gemaakt.

En wat zal de Regering doen, wat zal zij kunnen doen, indien het *veertigtal* de beraadslagingen over de begrooting tot strijdperk kiest om haar te dwingen, aan de eischen der dominocratie toe te geven? Zij zal moeten toegeven, of door een of ander *coup d'état*, haar beginsel moeten handhaven. Zal zij dit durven? Wij gelooven het niet en zien er niets anders in, dan dat de Catholijken het slagtoffer van het protestantsch fanatismus zullen worden. Maar dan! Men denke aan de woorden, waarmede de Heer Romme zijne redevoering besloot.

Intusschen komt het ons voor, dat de tijd voor de Catholijken daar is, om te handelen en dat niet alleen hun belang maar ook dat der Regering vordert, dat zij zich thans laten gelden. Eene algemeene, indrukwekkende demonstratie is alleen in staat, de vijanden van ons geloof ontzag in te boezemen en de Regering in haren strijd tegen die vijanden te ondersteunen. Ja, eene indrukwekkende demonstratie alleen kan de ons bedreigende ramp afweren en de Regering behoeden van, tot maatregelen over te gaan, welke naar een *coup d'état* zouden gelijken, en die demonstratie is volmaakt wettig. Een algemeen petitionnement kan het gewenschte gevolg hebben. Dat de Catholijken een petitie, adres aan onzen geëerbiedigden Koning zenden, waar in aan Z. Majesteit H. D. Regering de [illegible]heid van H. D. catholijke onderdanen [illegible] wordt voor de handhaving der regten en [illegible] grondwet gewaarborgde vrijheden hunner godsdienst; Z. M. eerbiedig en dringend bidden niet aan de eischen eener dweepzieke meerderheid toe te geven en H. D. tevens verzekeren, dat zij op de ondersteuning en krachtige medewerking zijner Catholijke onderdanen [illegible]

nen kan, welke ook de maatregelen mogten wezen, waartoe Z. M. tengevolge eener eventuele halstarrigheid van het protestantsch fanatismus mogt geleid worden. De Catholijken zijn dit, naar ons oordeel, aan de Regering en aan hunne godsdienst verschuldigd.

Zoodanige wettige demonstratie zal de vijanden onzer godsdienst en vrijheid leeren, hoe dierbaar ons onze godsdienstige vrijheid is, en zij zullen het niet wagen, aan de regtmatige wenschen en wettelijke vorderingen van bijna de helft der Natie wederstand te bieden. De Catholijken bedenken het wel: het geldt hier geene vraag van staatsregterlijk belang, waarover een ieder zijne eigene opinie kan koesteren en waaromtrent men van denkwijze verschillen mag, of het al of niet bekomen van het gewenschte al dan niet voordeelig aan de belangen der godsdienst en hare vrijheden kan zijn; neen, het geldt eene zaak, waarover onder de Catholijken slechts eene opinie kan bestaan, slechts eene stem kan opgaan: het geldt de vrije uitoefening hunner godsdienst, haar door onvervreemdbare regten toekomende en door de grondwettige instellingen van ons vaderland gewaarborgd.

Mogt onze meening ingang vinden, kan men op onze krachtige en ijverige medewerking rekenen om haar in uitvoering te brengen.

Wel is waar, men kan het bladje omkeeren en de dominocratie tegenover de Regering stellende, zou men kunnen zeggen, dat de meerderheid der Vertegenwoordigers, die in het bekomen van het strafwetboek hebben opgegeven [illegible] van den wil, om de strafbepalingen betrekkelijk het placet daarin opgenomen te zien, wanneer zij ontwaren zullen, dat de Regering vastberaden op den ingeslagen weg zal voortgaan, aan de dominocratie, welke haar aangehitst heeft, zal zeggen: *wij moeten toegeven*, doch even ligt zal het kunnen gebeuren, dat de Regering aan de Catholijken zal moeten zeggen: *wij moeten toegeven*, indien de dominocratie en de fanatieke meerderheid der kamer halstarrig blijft; en dit is wel het waarschijnlijkste. De dominocratie heeft alles te winnen, niets te verliezen; de onder de plak der dominocratie zittende vertegenwoordigers hebben de middelen tot dwang in handen; terwijl de regering daarentegen in zekeren zin van hen afhangt en bij eene eventuele verwerping der begrooting of van een gedeelte derzelve zal moeten buigen, daar zij het niet raadzaam, noch geoorloofd zal achten, een *coup d'état* te wagen en hare handen door de noodlottige *onontbindbaarheid* der kamer gebonden zijn.

Nogmaals, de Catholijken kunnen in dit geval veel, zeer veel voor de Regering en voor zich zelven; maar de zaak vereischt een spoedig besluit; zullen zij dat besluit nemen? Zij bedenken zich wel!

Over de onlusten in den Kerkelijken Staat.

L'Univers en *l'Ami de la Religion* deelen eindelijk bijzonderheden mede over de zoo veel gerucht gemaakt hebbende samenzwering, welke in de Pauselijke Staten ontdekt zijn. Daar zij niet geheel eenstemmig in hun verslag zijn, zullen wij den inhoud van beider verhaal mededeelen.

[illegible] schrijft:

»Rome 18 julij.

[illegible] der burgerwacht heeft met die [illegible] plaats gehad, welke het [illegible] zoo sterk onderscheidt. Zij heeft [illegible] de taak begrepen, welke het hooge vertrouwen van den H. Vader haar opgelegd door de verdediging van den pauselijken troon en de handhaving der orde aan hare handen toe te vertrouwen. De nieuwe burgerwacht is overtuigd en doordrongen van de heilige belangen, welke haar toevertrouwd zijn en kortstevens de hinderpalen van allerlei aard, welke Pius IX ontmoet wanneer hij tracht zijn volk te verbeteren of zijn volk tot zich te doen naderen.

» Ik overdreef niet, toen ik u onlangs sprak over de plannen en kuiperijen der tegenstanders van de staatkunde van Pius IX. De instelling der burgerwacht heeft groote geestdrift onder hen doen opgaan en dadelijk hebben zij begrepen dat zij, tot elken prijs, de uitkomst der misdadige komplotten, welke zij sedert lang smeedden, verhaasten moesten. De wapening der burgerwacht, spoediger tot stand gebragt, dan zij verwacht hadden, heeft hunne plannen verijdeld.

» Den dag moest heden, den 18 Julij, getroffen worden. Op het oogenblik dat het vuurwerk ter gelegenheid van den verjaardag der afkondiging van de amnestie zou afgestoken worden, zouden eenige zamengezworenen, onder een of ander voorwendsel, twist onder het volk stoken, en te midden der wanorde, welke daarvan het noodwendig gevolg moest wezen, zou men Angelo Brunetti, bijgenaamd *Ciceruacchio*, dien koopman, die zoo veel invloed op het volk heeft, die zoo godvreezend, zoo goed, zoo verknocht aan den Paus, de Kerk en zijn vaderland is, met dolksteken nedervellen. Men rekende er op dat de troepen, door het klein getal officieren en soldaten welke het den tegenstanders van Pius IX gelukt was te verleiden, medegesleept, gelijktijdig door de straten Corso, Ripetta en del Babbuino, welke de eenige toegangen tot de *Piazza del Popolo* zijn, zouden aangerukt en op het volk geschoten hebben. Eenmaal meester van het terrein en overwinnaar der menigte, zou de *partij des achteruitgangs* zich meester van het bewind maken, een voorloopig bestuur aanstellen en de Oostenrijkers in de Pauselijke Staten roepen onder voorwendsel van de *revolutie* te onderdrukken, maar met het doel, om het roomsche gouvernement op den weg eener *wijze* en, waarschijnlijk van allen vreemden *invloed onafhankelijke* (!) staatkunde terug te brengen.

» God die, over de Kerk en het Opperhoofd, hetwelk hij haar gegeven heeft, waakt, heeft gewild dat dit verfoeijelijk komplot bij tijds ontdekt werd. Deze ontdekking is men verschuldigd aan eene geheel providentieele omstandigheid, welke het te lang en voor het oogenblik ontijdig zou zijn, u te verhalen.

» Wat er van zij; hetgeen aanleiding gegeven heeft, om op het spoor te komen der bewerkers en aanhitsers van de wanorde en terugwerking, zijn de onheilspellende en verontrustende geruchten, welke, met behendigheid door de uittarters verspreid, sedert eenige dagen door de stad liepen. Bedreigende plakkaten waren hier en daar aan de muren gehecht, waarbij de wraak des volks ingeroepen werd tegen een zeker aantal persoonadjes, allen bekend als min of meer tegen de staatkunde van Pius IX ingenomen: dit was het trouwloos aanloksel, waarmede men heeling hoopte het volk te zullen verleiden; doch het gezond verstand van datzelfde volk doorvroedde spoedig die afschuwelijke listen. Van eene andere zijde liet de partij des achteruitgangs het gerucht uitstrooijen, van de inhechtenisneming van een aantal personen, bekend om hunne liberale denkwijze, hetzij alsof die personen reeds gevangen genomen waren, of dat zulks in den volgenden nacht geschieden zou; doch weldra kon men zich overtuigen, dat die geruchten van allen grond ontbloot waren en er bleef toen geen twijfel meer over dat aan de ligtgeloovigheid des volks een strik gespannen was, en dat men het volk tot geweld en wanorde wilde overhalen, om een voorwendsel te hebben tot inroeping van de hulp van vreemde wapens. Die hatelijke middelen zijn gesponnen, plannen, zouden zeker gelukt zijn, zonder de liefde en het vertrouwen, welke Pius IX bezit.

» De burgerwacht heeft den eersten dag van haar bestaan gedenkwaardig gemaakt door de inhechtenisneming van een aantal personen, die onder zware verdenking zijn als aanhitsers en opstellers der oproerige plakkaten. Men heeft mij een aantal hoofdofficieren der karabiniers of gendarmen genoemd. Een kapitein van dit wapen is gisteren, in tegenwoordigheid van een mijner vrienden, aangehouden in de straat Corso, op het oogenblik toen hij, bemerkende dat eenige burgers hem van nabij volgden en nagingen, een pak met weder nieuwe oproerige plakkaten in eenen kelder wierp. Ik kan u echter in het voorbijgaan zeggen dat dit korps karabiniers bijna geheel uit vreemdelingen zamengesteld is.

» Overigens is alles op dit oogenblik rustig. Alle weldenkenden gevoelen hun vertrouwen en hunne hoop verdubbeld, nu zij ondersteund worden door de burgerwacht, die instelling, welke alle regten en de ware vrijheid onder hare bescherming genomen heeft.

» Talrijke verzoekschriften zijn den Paus aangeboden, om de feesten, welke den 18, ter gelegenheid van den jaardag der uitvaardiging van de amnestie, moesten plaats hebben, te doen uitstellen, tot dat de burgerwacht geheel georganiseerd en gewapend zijnde, er deel aan konde nemen en door hare tegenwoordigheid de plegtigheid van dit groot openbaar en familie feest verhoogen.

» Het gevoel van edelmoedigheid, hetwelk ongetwijfeld Pius IX genoopt had een aantal gevaarlijke tegenstanders zijner roemrijke plannen aan het bestuur te laten, heeft gelukkige vruchten voortgebragt. Die mannen hebben zich onbekwaam en voor altijd onmogelijk gemaakt. Dit is een nieuw bewijs van hetgeen ik u dikwijls gezegd heb, dat de vreedzame omwenteling, welke thans op eene [illegible] in de denkwijze en de zaken plaats grijpt, de wonderbare uitkomst is van de verstandige en wederkeerige liefde van Pius IX en van zijn volk.

» Heden ochtend, vigilie van den heiligen Vincentius van Paulo, is de H. Vader naar de PP. Lazaristen gegaan om de mis te lezen. Langs den weg, welken de Paus moest volgen, waren de straten met groen bedekt, de huizen behangen en onophoudelijke *evvivas* begroetten hem. De burgerwacht stond op de plaats *Colonna* geschaard en vroeg om den zegen zijns Souvereins.

» Mgr. Grassellini, gouverneur van Rome, minister van policie en opperbevelhebber der karabiniers is vervangen geworden.

» Mgr. Corboli Bussi zal zijnen post van ondersecretaris voor buitenlandsche zaken niet behouden.

» Z. Em. de kardinaal Gizzi verlaat geheel het bewind; hij blijft zelfs niet minister van buitenlandsche zaken; Z. Em. heeft zijn ontslag aangeboden en de Paus heeft hetzelve officieel aangenomen.

» De kardinaal Ferretti, legaat te Pesaro is tot den verheven post van Secretaris van Staat geroepen.

» Z. Em. de Kardinaal Fieschi zal hem als legaat te Pesaro vervangen.

» De zorg en waakzaamheid van het tijdelijk bestuur zijner Staten, zoo naauw verbonden met de groote staatkundige kwestien, welke thans Italie bezig houden, beletten den Paus niet ook eene verlichte zorg te wijden aan hetgeen de godsdienst betreft. Bij zijne Encyclica van den 17 junij jongst dezer dagen uitgevaardigd, wendt Pius IX zich tot alle generaals der orden, abten en kommandeurs, om hen te herinneren aan de stipte naleving der regels en van den geest hunner heiligen stichters. De goede keuze en het onderrigt der novicen, de regelmatigheid en het echt godsdienstige leven worden in dien brief aanbevolen met eene geheel vaderlijke goedheid en gezag, en zal gewis de

vruchten, welke de algemeene Vader der geloovigen daarna tot meerdere eer van God en zijner Kerk verwacht. Men zegt dat het stellige voornemen van den Paus is, alle kloosters af te schaffen, welke niet uit ten minsten twaalf religieusen zouden bestaan; die eene vereeniging van minder dan twaalf leden tellen, zullen in eene orde moeten treden, welker instelling het meest naar de hunne gelijkt.»

— De brief, welken *l'Ami de la Religion* mededeelt, is van den volgenden inhoud:

»Eene groote en betreurenswaardige gisting heerscht hier sedert drie dagen. Onheilspellende geruchten zijn de blijde toebereidselen tot het volksfeest, waarmede de eerste jaardag der amnestie gevierd moest worden, komen verstoren. De inwijding van het kolossale standbeeld van Pius IX op het plein *del Popolo* moest vergezeld gaan van dezelfde uitboezemingen, waarmede de inwoners van Rome sedert een jaar hunne vervoering en liefde jegens den doorluchtigen Paus aan den dag leggen. Maar eensklaps ontstaat en verspreidt zich onder het volk een dier geruchten, welke, door de vrees en de verontwaardiging die zij veroorzaken, de gemoederen eener te ligtgeloovige menigte, tot aan waanzin opwinden. Eene bloedige zamenzwering, zegt men, wordt in de raadkamers van de partij des achteruitgangs gesmeed.

Het volk moest in massa vermoord worden te midden van het feest; niet door de dolken van bezoldigde moordenaars, maar door de sabels en bajonetten van de pauselijke troepen, thans in handen van moordenaars herschapen. Men wijst de straten en de huizen aan, alwaar de hoofden van dat verfoeijelijk komplot, des nachts bijeenkomen; men spreekt de namen van die woeste zamenzweerders luide uit, men plakt ze aan langs de meest begane straten en zonder bij hatigeloozen? de naam van den eerbiedwaardigen kardinaal Lambruschini komt aan het hoofd dier lijst voor. Dat is even hatelijk als dom, even ongerijmd als onnoozel! Doch, is het dan de eerste maal dat men het volk door ongerijmde geruchten in beweging brengt, bedriegt en *schrik aanjaagt*? Deze helsche en domme uitvinding heeft al de uitkomsten van uitvindingen van dien aard gehad. Het volk heeft aan het komplot, aan moord geloof geslagen. Achtenswaardige burgers, de gevolgen of van deze dwaling of van de minste wanorde, welke de feesten van den 17 binnen Rome stichten vreezende, hebben den Paus gebeden, de viering derzelve te beletten. De Paus heeft toegestemd in den wensch door den *romeinschen kring* geuit in een adres, hetwelk de hertog van Rignaro en de prins Borghese aan Z. H. overgebragt hebben.

»De ongerustheid en opgewondenheid der gemoederen konden echter zoo dadelijk niet tot bedaren gebragt worden. Plakkaten bijlbaar door allen ontvlugen opgesteld, geven integendeel nog voedsel aan den schrik en de opgewondenheid der bevolking. Onder degenen die aan de wraakoefening der menigte aangewezen waren, hadden eenigen de vlugt genomen en werden aangehouden. Anderen, meer vertrouwen in het gezond verstand des volks stellende en overtuigd dat, wanneer deze eerste aanval van koorts geweken zou zijn, hunne onschuld spoedig erkend zou worden, hebben zich vrijwillig in de handen der burgerwacht overgegeven. — *Wat den eerbiedwaardigen Kardinaal Lambruschini betreft, wiens de gewetenlooze oproerstichters zoo schandelijk zijnen naam onder hunne bloedige komplotten hadden gebragt, zijn eenzaam leven van zijnen nieuwen zetel te Civita Vecchia, te midden van het gejuich der verlichte stad in de zegeningen der armen, verlichting bij eerwaardig en onwezen bijval, bedden lijdelijkheid niet uitdeelen.*

»De kardinaal Ferretti, legaat van Urbino en Pesaro, benoemd Secretaris van Staat, ter vervanging van den kardinaal Gizzi, die den Paus gebeden had, zijn ontslag aan te nemen, is in dien tusschentijd aangekomen en met het uitbundigst gejuich ontvangen. Z. Emin. heeft sedert gisteren de officiëele handteekening van Secretaris van Staat aanvaard. . . . Het gevaar der scheeve crisis is gelegen in de kabalen dier rusteloze gemoederen, welke wij heimelijk voorttijgang niet verbeelden in niet ophouden het denkbeeld eener algemeene revolutie in Italië te koesteren. Het is zeker dat zij ... het volk de goede burgers van zich en het pauselijk gouvernement zich ... moeten. De partij, welke men die des achteruitgangs noemt telt zeer ... vijanden ... zij bestaan ... machinen die weldenkend, vreesachtig zijn en zich misschien te zeer bezorgd maken over eene beweging, welke met hunne denkwijze in strijd is, doch die niet in staat zijn, een enkelen hunner pligten jegens hunnen souverein met voeten te treden of eenig geweld te doen, welk ieder goed burger aan zijn vaderland verschuldigd is, te verzaken. Alle plannen van tegenstand, alle ongerijmde komplotten, welke men op hunne rekening stelt, zijn niets anders dan eene taktiek, om het volk te misleiden en het gouvernement de oogen te verblinden over de wezenlijke vijanden van het openbaar welzijn.

»Men zegt dat de gouverneur van Rome, Mgr. Grassellini, voorloopig vervangen is door Mgr. Morandi; deze is een werkzaam, vastberaden en verstandig man. Nimmer waren die eigenschappen noodzakelijker in eenen gouverneur van Rome, die tevens met de algemeene policie der Pauselijke Staten belast is.»

De *Diario* van den 17 zwijgt over deze tijdingen door de correspondenten medegedeeld. Zij meldt alleen de benoeming van den kardinaal Ferretti als Secretaris van Staat, ter vervanging van den kardinaal Gizzi.

BOLOGNA, 20 julij. Drie Oostenrijksche bataillons, elk 800 man sterk, zijn met geschut den 17 te Ferrara aangekomen. In plaats van zich naar de citadel te begeven, zijn zij naar de kazerne San-Domenico in de stad gegaan. De officieren hadden zelfs gevrgad, om bij de inwoners ingelegerd te worden; maar de kardinaal Cracchi, legaat van Ferrara, heeft dit ten stelligste van de hand gewezen en dadelijk eene estafette met depeches naar Rome gezonden. Dit alles heeft eene zekere gisting te Ferrara veroorzaakt, welke nog toenam toen men hoorde, dat te Rome eene zamenzwering ontdekt was.

P. S. Blijkens brieven uit Ferrara van den 19 waren de Oostenrijkers nog in de stad, het geweer in den arm, de kanonniers bij hunne stukken, en in eene zoo vijandelijke houding, dat zij zelfs de inwoners uittartten.

ZWITSERLAND.

BERN, 23 julij. De debatten over het voorstel van Genève zijn allerhevigst geweest. Dit voorstel vroeg dat de officieren, welke tot het verbond der zeven kantons behooren, van den staf des federalen legers zouden geschrapt worden.

Twaalf heele en twee halve stemmen hebben beslist, dat de Landdag dit voorstel in overweging zou nemen en zich eene lijst zou doen overleggen der officieren, welke bij dit voorstel betrokken zijn.

Uit Lucern meldt men dat 28 bataillons landstorm in dat kanton georganiseerd worden en dat het stedelijk gouvernement onlangs versterking heeft gezonden naar de steden, welke langs Zwitserland grenzen.

DUITSCHLAND.

Mgr. de aartsbisschop van Keulen heeft onlangs de fabrijkstad Elberfeld bezocht, alwaar, men weet dat het protestantisme een van deszelfs voornaamste zetels gevestigd had. De ontvangst, welke de eerbiedwaardige prelaat er genoten heeft, bepaalde zich niet bij de officiëele eerbewijzen der provinciale en stedelijke overheden. In den avond van den 11 begaf zich de gansche catholijke bevolking, waarbij zich een aantal protestanten gevoegd hadden, bij fakkellicht in eenen langen optogt naar de pastorij, alwaar Mgr. von Geissel zijnen intrek genomen had. Alle huizen zonder onderscheid van geloofsbelijdenis waren met draperiën en groen versierd en de klokken der protestantsche tempels, zoowel als der catholijke kerken hadden hem bij zijne intrede in de stad gegroet. Den volgenden zondag ging de prelaat over tot de inwijding der nieuwe kerk en deze plegtigheid nog verhoogd door den luister der kerkregelen zoowel als door de godsvrucht van den dienstdoenden prelaat en de godsdienstige houding van de catholijke bevolking, heeft eenen onuitwischbaren indruk op de protestanten gemaakt. De reis van Mgr. Geissel, zegt een pruissisch protestantsch dagblad, zal te Elberfeld in aandenken blijven en er voor langen tijd vruchten van godsdienstige verdraagzaamheid voortbrengen.

NEDERLAND.

'S HERTOGENBOSCH, 30 julij.

De verjaardag van Z. K. H. Prins Alexander der Nederlanden, zal maandag aanstaande plegtig door de Societeit *de Unie*, alhier, gevierd worden, ter eere van den doorluchtigen Beschermheer der Handboogschutterij dier Societeit. Er zal op dien dag een stedelijk concours van schutterijen gehouden worden, naar eene zilveren medaille, prijkende met de attributen der Handboogschutterij in goud. Gedurende den wedstrijd zal er muzijk door een aantal Harmoniën uitgevoerd worden.

— Heden vrijdag wordt een aanvang gemaakt met de beraadslagingen over de 's lands begrooting voor de jaren 1848 en 1849. Met gespannen verwachting ziet men den uitslag dezer beraadslagingen te gemoet, wijl onder meer dan een opzigt eene crisis bestaat, welke door dien uitslag tot eene verbazende hoogte kan opgevoerd worden, en de ernstigste gevolgen na zich slepen. *God behoede het Vaderland!*

— Te Amsterdam vormt zich eene naamlooze vennootschap ter vestiging en uitgave van een nieuw vrijzinnig dagblad *Atlas* met de HH. L. van Vliet als Directeur-Hoofdredacteur, H. R. Arntzenius als Directeur-Administrateur en Mr. B. Donker Curtius, W. Poel en A. de Bruyn als commissarissen. Het kapitaal der Maatschappij wordt voorloopig bepaald op eene som van ƒ 200,000, verdeeld in aandeelen ten bedrage van ƒ 1000. Reeds is voor 109 aandeelen dus voor ƒ 109,000 door 20 inteekenaren deelgenomen.

'S HAGE, 28 julij. Heden is in de residentie aangekomen, en aan het *Hôtel de Bellevue* afgestapt, Z. M. de Koning van Wurtemberg, reizende onder den naam van graaf van Grufeneck, vergezeld van Z. Exc. den groot kamerheer baron van Spitzenberg, den kamerheer de Maucler en den raad van legatie den heer Hummel, benevens een talrijk en aanzienlijk gevolg.

LEEUWARDEN, 26 julij. In de vorige week hebben hereids eenige personen, die! den genomen hebben aan de onlangs hier ter stede gepleegde ongeregeldheden, voor de Arrondissements-regtbank te regt gestaan, en wel de zoodanigen die door het inwerpen van glazen, de sluiting hebben verbroken van particuliere woningen enz. De schuldigverklaarden zijn veroordeeld tot een jaar correctionele detentie. De instructie van de processen tegen de overige beklaagden zoowel van hier als van Harlingen en elders wordt met ijver en naauwgezetheid voortgezet.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 28 Julij.

In de zitting van heden is ter kennis der vergadering gebragt dat het algemeen verslag nopens de ontwerpen betrekkelijk het stem- en kiesregt in gereedheid is, hetzelve zal worden gedrukt en de dag der discussien zal nader worden bepaald. De commissie voor de verzoekschriften heeft verslagen uitgebragt op onderscheidene in hare handen gestelde adressen.

De discussien worden geopend over het ontwerp tot *afschaffing* van den accijns van het gemaal op de rogge.

De heeren *van Heloma*, *Boreel*, *Anemaet*, *Bijleveld*, *Menso*, *van Dam van Isselt*, *van Beeck Vollenhoven*, *Gevers van Haemstede*, *Timmers Verhoeven* hebben *tegen*, de heeren *Beerenbroek*, *Sasse van Ysselt*, *Corneli*, *Weichs de Wenne*, *van Goltstein*, *Luyben* en *Gouverneur voor* de voordragt gesproken.

Z. Exc. de Minister van Finantien heeft de voordragt verdedigd en de gemaakte bedenkingen trachten te wederleggen, waarna de wetsvoordragt tot afschaffing van den accijns van het gemaal op de rogge en in de plaatsstelling daarvoor, van verhoogde opcenten op het personeel, den wijn, het gedistilleerd en de successie, is *verworpen* met 40 tegen 13 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren: Mutsaers, Luyben, Kniphorst, Weichs de Wenne, de Jong, Romme, Sasse van Ysselt, Beerenbroek, Corneli, Gouverneur, van Goltstein, van Bierbilte en Bruce.

Tegen hebben gestemd de heeren: de Man, van Leeuwen, Hooft, Corver Hooft, van Rosenthal, van Panhuijs, van Naamen, Timmers Verhoeven, Nap, Enschedé, Schiers van Barencarspel, Storm van 's Twist, van Naamen, Hoffman, Modderman, van Rijckevorsel, Gevers, Schooneveld, Star Busman, van Dam van Isselt, Heloma, Borski, Teding, Anemaet, Egter van Riemsdijk, Gost Jordens, Verwey, Mesdag, Heemstra, Dyckma, Kien, Jordens, Mouchy, Bijleveld, de Backer, van Beeck Vollenhoven, de Kempenaer, Menso, Akerlaken, Wichers, Sterling, Nederburgh, Luzac en Boreel.

Daarna is de vergadering gescheiden.

LATERE BERIGTEN.

Uit Bern schrijft men dat de fransche gezant, nadat de heer Jenny uit eigen beweging verklaard had, dat onder de medailles, waarmede hij zijnen hond had behangen, het kruis van het Legioen van eer zich niet bevond, zijne klagt bij den Landdag heeft ingetrokken.

De engelsche catholijken schijnen zich met ijver tot de aanstaande verkiezingen voor te bereiden. Zij zijn nog wel te zwak om zelve kandidaten voor te stellen, maar zullen aan de voorgestelde kandidaten hunne stemmen geven, die hebben te kennen gegeven zich te verbinden op de vragen, welke de vrijheid der Kerk van geweten betreffen. Ook de schotsche catholijken hebben besloten, een werkdadig deel aan de verkiezingen te nemen.

Mgr. Griffiths, catholijk bisschop van Londen is ernstig ziek. Men koestert weinig hoop op zijn herstel; in de catholijke kerken worden openbare gebeden voor zijn behoud gedaan.

De kist met het stoffelijk overschot van O'Connell is in den avond van den 25 te Londen aangekomen en den volgenden ochtend naar Liverpool overgebragt, van waar zij naar Dublin zullen vervoerd worden. De lijkplegtigheden voor een van den Bevrijders zullen den 4 of 5 Augustus gevierd worden.

Te Parijs loopen geruchten van aanstaande wanordelijkheden bij gelegenheid der julijfeesten; ofschoon er niet veel geloof aan gehecht wordt, heeft de Overheid vermeend eenige maatregelen van voorzorg te nemen.

De eerste dag der julijfeesten (27) is besteed aan uitdeelingen van onderstand ten bate der behoeftigen van de 12 arrondissementen van Parijs.

Er loopen sedert eenige dagen verontrustende berigten over den gezondheidstoestand van den heer Berryer.

Het bevestigt zich niet dat de generaal Cubières naar Amerika zal vertrekken; hij zal, naar het schijnt, in afwachting van betere tijden, op zijn landgoed van Anteville, niet ver van Fécamp, een stil en afgezonderd leven leiden. De generaal schijnt overigens zeer gelaten zijn lot te dragen.

Er zijn weder donderbussen op de straten gevonden met allerlei oproerige gedrukte brieven, waarin tot moord en brandstichting aangezet wordt.

Advertentien.

De St. BERNARDUS MARKT, die vroeger, op *Zondag* na den 20 *Augustus* heeft bestaan te *Bergeijk* aan de LOOKERK **zal ophouden te bestaan**, zullende er geene Kramen worden toegelaten om uit te stallen.

Bergeijk den 27 July 1847.

De Burgemeester,
T. MAAS.

UIT DE HAND TE KOOP

EEN SCHORS-MOLEN,

bewerkbaar met een paard; zich te adresseren aan het Postkantoor te *Helmond*, brieven *franco.*

De BRANDWAARBORG MAATSCHAPPIJ ONDER DIRECTIE VAN *Mead, O. & G. en Co.* te *Amsterdam*, welker verzekeringen ruim **300 Millioenen Guldens bedragen,** verzekert alle Gebouwen, met of zonder verpligting tot herbouw, voorts Meubelen, Koopmans-Goederen en Gereedschappen, hetzij onderling of bij vaste premie, als ook de Koopmans-Goederen voor 3 en 6 maanden naar verkiezing.

Men vervoege zich deswegens bij den Correspondent *H. E. DE BERGH*, te *'s Hertogenbosch*, ten zijnen huize aan de Groote Markt, of des voormiddags tusschen 9 en 12 ure, ten Kantore van den Notaris *DE BERGH*, in de Peperstraat.

Uit de hand te koop.

Een ZOUTPAN groot 92 vaten, en 3 groote SMELTKUIPEN met toebehoorende gereedschappen, alles zoo goed als nieuw. Te bevragen met *franco* Brieven onder Lett. A B bij den Uitgever dezes.

Uit de Hand te Koop.

Een groot bij uitstek hecht, sterk, goed doortimmerd en goed ingerigt HUIS, met SCHUUR, BAKHUIS, TUIN en BOOMGAARD, te zamen groot omtrent een bunder, gelegen in de Gemeente nabij *'s Hertogenbosch*, naast de R. C. Kerk, waarin het beroep van Herbergier en Landbouwer sedert meer dan eene eeuw is uitgeoefend, en een fatsoenlijk bestaan heeft opgeleverd. Dit PAND, tevens in de nabijheid van eenen Straatweg gelegen, biedt tot de daarstelling van iedere Fabriek of Trafijk de beste gelegenheid aan.

Te bevragen met *gefrankeerde brieven*, bij den Notaris *RITS*, te *'s Hertogenbosch.*

LEES HIER!

In *'s Bosch* wordt door Ouderdom en als zonder Opvolgers zijnde ter overneming aangeboden eene oude Fabrijkzaak welke van af 65 jaren bestaan heeft, en thans nog in volle werking is, en met een klein Kapitaal kan gedreven worden, en voor uitbreiding vatbaar is. Brieven *franco* bij den Uitgever dezer, onder Lett. A.

JOH. DE BERGH, Notaris te *'s Hertogenbosch*, zal voor zijne respectieve principalen, in het **Openbaar Verkoopen:**

1e Koop. Vier Perceelen ELZEN en WIELIGEN HAKHOUT en BOUWLAND aan elkander gelegen te *Driel*, op de Geerden, groot te zamen 3 B., 98 R., 90 E. Sectie G. 187, 204–206.

2e Koop. Een Perceel allerbest HOOILAND, genaamd de Veertienhond, gelegen in den Polder van *Empel* op *Hengstum*, groot 1 B., 90 R., 40 E., Sectie B. 216.

3e Koop. Een Perceel DITO, gelegen onder *Alem*, op de Koornwaard in de Koornwaardsche Rijs, groot 57 R., 80 E., Sectie E. 185.

4e Koop. Een Perceel DITO, gelegen als voren, groot 39 R., 90 E., Sectie E. 187.

5e Koop. Eene BOUWHOEVE met BOUW- en WEILANDEN, DENNENBOSSCHEN en verdere BEPLANTINGEN, genaamd Hansjeb, aan elkander zeer gunstig gelegen onder *Heesch* en *Oss*, aan den grooten weg en *Geffen*, groot te zamen 14 B., 27 R., 65 E., in Sectie B.

6e Koop. Een zeer wel ter nering staande HUIS en ERF, bijzonder geschikt tot WINKEL en TAPPERIJ, en gedeeltelijk ingerigt tot afzonderlijke WONINGEN te *'s Hertogenbosch*, in de Lange Tolbrugstraat op den Hoek bij de Caserne en terzijde als ook achter in de Korte Tolbrugstraat uitkomende, Sectie G. 455.

7e Koop. Eene HEERENHUIZINGE genaamd Maasstroom, zeer goed ingerigt en geschikt tot ZOMER en WINTER-VERBLIJF, bestaande in verschillende KAMERS, STAL, TUIN en aangelegen HOFLAND, alles bij elkander, te *Vught* ter plaatse genaamd ..., groot 18 R., 38 E.

8e Koop. Drie WONINGEN met STAL en aangelegen MOESTUIN, gelegen te *Vught*, bij de vorige Koop, groot 23 R., 3 E.

De drie laatste Koopen zullen ... *in Massa worden gebragt.*

Alles bij gedrukte billetten breeder omschreven; zullende deze Verkooping plaats hebben te *'s Hertogenbosch*, in het Koffijhuis de Paauw, bewoond bij *C. VERHEYSSELT*, op *Maandag den 16 Augustus* 1847, provisioneel en *veertien* dagen daarna, dus *op Maandag den 30 derzelfde maand*, finaal, telkens des namiddags ten 3 ure.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van den Notaris *DE BERGH*, te *'s Hertogenbosch* voornoemd.

Belangrijke VERKOOPING

LAKENS, enz.

De Vendumeester *N. DUCHÂTEAU*, zal op *Dingsdag den 3 Augustus 1847 en volgende dagen*, des namiddags ten twee ure, ten zijnen Venduhuize in de Orthenstraat, te *'s Hertogenbosch*, ten verzoeke van den heer *J. OLKOT*, vervolgen de Verkooping door het ingevallen Feest van Paschen op den 31 Maart ll. gestaakt.

WELKE ZAL BESTAAN

In eene groote partij LAKENS, BROEK en VESTENSTOFFEN, GEMAAKTE KLEEDERSTUKKEN als JASSEN, ROKKEN, BROEKEN, VESTEN, enz. alsmede eene partij DIEMET, ZIJDE, MERINOSSEN, VOERING, TAFELKLEEDEN en hetgeen verder ter verkoop zal worden aangeboden.

Betaaldag 1. November 1847.

Alles daags te voren alsmede telken dage des verkoops aldaar van 10 tot 12 en van 2 tot 4 ure voor een ieder te zien.

ZEGT HET VOORT.

Voorts is bij genoemden Vendumeester voorhanden een BOEKENKAST.

Graanmarkt

van 'S HERTOGENBOSCH,

Woensdag en Donderdag 28 en 29 Julij.

ROGGE ƒ 0.00 à ƒ 00,00.
BOEKWEIT ƒ 10.00 à ƒ 10.35.
HAVER ƒ 5,65.
NIEUWE ROGGE ƒ 7.00, ƒ 9.00 à ƒ 9.85.

De zetting van het Roggebrood is voor deze stad $37\frac{1}{2}$ cents de drie Nederlandsche ponden; het Nederl. pond Boter ƒ 0.70 à ƒ 0.80.

Voor het Brood-Distrikt Waalwijk te rekenen van Vrijdag den 30 Julij 1847, des middags ten 12 ure, 23 cents de 2 Ned. ponden.

Voor het Brood-Distrikt Vught, te rekenen van vrijdag 30 Julij 1847 des morgens ten acht ure, op $34\frac{1}{2}$ cts. de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het brood-distrikt Uden, te rekenen van vrijdag den 30 Julij 1847, op $34\frac{1}{2}$ Cents de 3 Ned. ponden geregeld.

AMSTERDAM, 28 Julij.

Tarwe tot vorige prijzen bij gerijven verkocht: 127, 128 p. bt. Pools. ƒ 510, 520; 126 p. n. dito ƒ 500; 124, 126 p. Vriesche ƒ 470, 475; 129 p. Oost. ƒ 490.

Rogge bij partij lager afgegeven, als: 117 p. Riga ƒ 233, bij gerijf; 117 p. Turksche ƒ 225; 117 p. Petersb. ƒ 238.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit in de zware soorten tot vorigen prijs bij gerijven verkocht; 120 p. Holsteins ƒ 278.

Beurs van Amsterdam.

Woensdag 28 Julij, ten 4 ure.

W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. $57\frac{1}{2}$, ... Dito 3 pCt. $69\frac{7}{8}$, ... Dito 3 pCt. rescontre $69\frac{3}{4}$, ... Dito Certific. 4 pCt. 89. Am. Synd. $3\frac{1}{2}$ pCt. 88. Handelm. 168 ...

OPGAVEN van de HOOGTE der Rivieren de MAAS te Grave en van de DIEZE te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure.

Datums	MAAS te GRAVE boven AP.	Gestegen	Gevallen	DIEZE te 's BOSCH boven AP.	onder AP.	Gestegen	Gevallen
Julij.	el.	duim.	duim.	el.	duim.	duim.	duim.
28	5 . 21	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
29	5 . 21	[illegible]	[illegible]	7	[illegible]	4	[illegible]
30	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2 . 5	[illegible]	[illegible]

De Dieze te 's Bosch is 4 el 14 duim boven AP.

Hoogte van den Rijn te Keulen, 28 Julij 9 voet 10 duim.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY.